

VAN NUL TOT NU

DOOR ALFONS BRUEKERS

'Lexit' 1792. Leveroy op de barricaden!

Precies elf maanden en één dag heeft het mogen duren: de staatkundige onafhankelijkheid van Weert en Nederweert. Helemaal in de geest van de Franse vrijheidsstrijd waaide het virus van de revolutie via Vlaams-Brabant naar Weert en Nederweert, die tot de Oostenrijkse Nederlanden behoorden. Samen met vele andere dorpen en steden noemden zij zich vanaf nu de Verenigde Nederlandse Staten. Op 10 januari 1790 presenteerde ook het Nederweertse gemeentebestuur haar Verklaring van Onafhankelijkheid van het gezag van de Oostenrijkse keizer Joseph II. Maar elf maanden later trokken Oostenrijkse legers hier binnen en was het uit met de pret.

Bijna een jaar lang hadden Weert, Nederweert en nog wat andere voormalige Oostenrijkse gebiedsdelen in Zuid-Nederland in 1790 een soort onafhankelijke staat gevormd. Maar het was weer gauw gedaan met de revolutionaire oprispingen en iedereen ging weer over tot de orde van de dag. Maar op lokale schaal bleef er toch iets broeien als een veenbrand. Het waren de inwoners van het deel van Leveroy dat bij Nederweert hoorde, die in 1792 op de barricaden gingen. Zij zagen hun kans schoon en kregen het plan om zich af te scheiden van de gemeente Nederweert. Hun redenering was namelijk dat zij niet de lusten, maar wel de lasten hadden van de band met Nederweert. Waarom moesten zij meebetalen in bijvoorbeeld de kosten van de organist in Nederweert, van de vroedvrouw of de brandweer? Allemaal functionarissen die uit de gemeentebegroting werden bekostigd en waar Leveroy dus aan meebetaalde, maar waarvan men daar nog nooit nut of profijt had gehad. Men wilde zichzelf kunnen besturen, baas in eigen dorp zijn, en een eigen financiële huishouding voeren!

Zachte 'Lexit'

Maar ze waren natuurlijk niet gek, daar in Leveroy. Men had wel zijn lesje geleerd tijdens de kortstondige onafhankelijkheid van Neder-

De middeleeuwse kerktoeren van Leveroy werd in 1924 afgebroken. De nieuwe toren (uit 1923) staat al klaar. FOTO RCE BEELDBANK NR. 007154

Bij dit huis in de kern van Nederweert stond van 1792 tot 1887 de Franse 'vrijheidsboom' FOTO STICHTING GESCHIEDSCHRIJVING NEDERWEERT

weert twee jaar eerder. Het was vooral niet de bedoeling om ook in juridische of staatsrechterlijke zin

onder Nederweert uit te gaan, laat staan om een militair ingrijpen uit te lokken. Puur het scheiden van de

financiële huishoudboekjes, dat was de bedoeling van Leveroy. Een zachte 'Lexit', als het ware, net als bij de Brexit. De Leveroyse gemeenteraadsleden Peter Nijs, Jan Drenters, Rogier Coumans en Lambert Janssen mobiliseerden hun achterban. Ook schakelde men notaris Hendrik Havens in. Die hield weliswaar namelijk kantoor in zijn woonhuis in de Nederweertse Kerkstraat, maar was van Leveroyse geboorte. In deze *Leiverse jong* zag men de ideale vertrouwenspersoon: juridisch onderlegd, spreekvaardig maar vooral 'een van ons'. De notaris werd opgedragen om in de vergadering van de magistraat (zeg maar het college van B&W) de Leveroyse eisen te presenteren. Men had van te voren in een Leveroyse kroeg alle scenario's goed doorgesproken: „Wat gaan we antwoorden als de magistraat akkoord gaat, wat zeggen we als ze weigeren of vertragen, enz.”

Diepe la

Goed voorbereid trok de notaris naar de collegevergadering maar daar werd hem door burgemeester Jan Kroeff de toegang geweigerd. Hij kwam niet eens aan het woord. Leveroy moest maar een brief sturen naar de gemeente, was het advies. Zo gezegd zo gedaan, en op 15 oktober 1792 viel het afscheidingsverzoek van Leveroy op de deurmaat van het gemeentebestuur van Nederweert. Hoe het afliep? Er kwam een totaal onverwachte wending. Op 8 december, slechts een paar weken later dus, trokken de Franse legers voor de eerste keer het dorp binnen. De vrijheidsboom werd geplant en Nederweert werd ingelijfd bij de Franse Republiek. De euforie was groot en er werd gedanst, gedronken en geëst. Nederweert en Leveroy werden zonder het goed in de gaten te hebben onderdeel van de Franse machtshonger. Zo werd het lokale separatistentumult overstemd door de ontwikkelingen op het grote wereldtoneel. Het Leveroyse afscheidingsdossier verdween in een diepe la van het gemeentehuis en alles bleef zoals het was. Tot op de dag van vandaag...